

СИЛАБУС

з дисципліни «Облік зовнішньоекономічної діяльності»
на отримання ступеню вищої освіти «бакалавр» за спеціальністю

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

Обсяг курсу – 4 кредити (ECTS): 30 годин лекції, 30 годин – практичні заняття, 60 годин – самостійна робота.

Викладач курсу – Рижикова Наталія Іванівна, д.е.н., професор кафедри обліку та аудиту (<http://new.khntusg.com.ua/staff/rizhikova-natalija-ivanivna>)

ОПИС КУРСУ

Пререквізити – базові знання з дисциплін: Українська мова (за професійним спрямуванням), «Фінансовий облік І», «Фінансовий облік II», «Організація бухгалтерського обліку», «Бухгалтерський облік», «Податкова система», «Економіка підприємства».

Постреквізити – продовжують вивчення даного предмету наступні дисципліни: «Управлінський облік», «Аудит», «Звітність підприємств».

Коротка анотація дисципліни (загальна характеристика, особливості, переваги).

Навчальна дисципліна «Облік зовнішньоекономічної діяльності» буде корисна майбутнім фахівцям з фінансів, банківської справи та страхування для набуття знань та практичних навичок щодо специфіки бухгалтерського та податкового обліку операцій зовнішньоекономічної діяльності, набуття умінь документального забезпечення та відображення зовнішньоекономічних операцій у системі рахунків бухгалтерського обліку, відображення у фінансовій звітності результатів їх здійснення. Дисципліна дозволяє набути знання з питань обліку найпоширеніших фінансових та господарських операцій, що застосовуються у зовнішньоекономічних відносинах суб'єктів господарювання України з іноземними контрагентами в межах правового поля та на підставі первинних документів. Вивчення теоретичних та практичних особливостей ЗЕД підприємства є підґрунтям для нарощування матеріального та нематеріального капіталу, сприяє приймати виважені управлінські рішення на основі світового досвіду господарювання, що забезпечує розвиток підприємства в умовах ринкових відносин.

Вивчення даної дисципліни дає можливість здобувачу вищої освіти:

знати:

- роль, задачі та особливості відображення в бухгалтерському обліку операцій в сфері зовнішньоекономічної діяльності українських підприємств;
- особливості організації облікової роботи на підприємствах-суб'єктах ЗЕД;
- контракти у сфері ЗЕД. Основні статті контрактів. Базисні умови постачань «Інкотермс – 2020»;
- відображення в бухгалтерському обліку операцій з реалізації та і купівлі валюти на Міжбанківському валютному ринку України (МВРУ);
- форми розрахунків, що використовуються в міжнародній торгівлі, та специфіка їхнього відображення в бухгалтерському обліку суб'єкта господарської діяльності України;
- принципи відображення в обліку експортних та імпортних операцій;
- принципи розрахунку мита, митного збору, акцизного податку, податку на додану вартість при ввозі товарів на митну територію України та вивозі за межі України, відображення їх нарахування та сплати в обліку підприємства-суб'єкта ЗЕД;
- особливості проведення і відображення в обліку бартерних і давальницьких операцій у ЗЕД;
- облік і оподаткування лізингових операцій при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності;

вміти:

- використовувати основні законодавчі та нормативні акти, які регламентують порядок ведення бухгалтерського та податкового обліку зовнішньоекономічної діяльності на підприємстві;
- відображати в бухгалтерському та податковому обліку операції з реалізації та і купівлі валюти на Міжбанківському валютному ринку України (МВРУ);
- здійснювати відображення в обліку експортних та імпорتنих операцій;
- здійснювати розрахунки податків і платежів при здійсненні основних видів зовнішньоекономічної діяльності та відображати їх нарахування, сплату в обліку підприємства-суб'єкта ЗЕД;
- відображати в обліку здійснення бартерних і давальницьких операцій у ЗЕД;
- здійснювати облік і оподаткування лізингових операцій у сфері ЗЕД.

Мета та основні задачі дисципліни.

Мета курсу – отримання знань та практичних навичок щодо специфіки бухгалтерського та податкового обліку операцій при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності суб'єктами господарювання та відображення у фінансовій звітності результатів їх здійснення.

Завдання курсу:

- опанування методологічних основ та знайомство з нормативною базою стосовно проведення та обліку операцій у зовнішньоекономічній діяльності підприємства;
- набуття вміння відображати в обліку комплексу господарських операцій при здійсненні експортних та імпорتنих операцій;
- уміння здійснювати нарахування податків і зборів при ввозі товарів на митну територію України та вивозі за межі України та відображати їх нарахування та сплату в обліку підприємства-суб'єкта ЗЕД;
- набуття навичок відображати в бухгалтерському та податковому обліку операції з реалізації та і купівлі валюти на Міжбанківському валютному ринку України (МВРУ);
- уміти відображати в обліку проведення бартерних і давальницьких операцій у сфері ЗЕД.

Компетентності:

- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальненню у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення;
- здатність застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів ЗЕД;
- здатність організовувати податковий, первинний, аналітичний та синтетичний обліки зовнішньоекономічних операцій;
- застосовувати теорію, принципи та методи організації обліку зовнішньоекономічної діяльності;
- формувати концептуальні положення застосування знань з обліку і аналізу зовнішньоекономічних операцій у господарській діяльності підприємства,
- обґрунтовувати їх роль у здатності до аналітичного мислення і залученні комплексного підходу до виконання своїх обов'язків у сфері ЗЕД.

Результати навчання. В результаті вивчення курсу студенти мають здійснювати бухгалтерський та податковий облік операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності та відображати у фінансовій звітності їх результати.

Структура курсу:

Тема 1. Загальна характеристика ЗЕД в Україні

Основні принципи зовнішньоекономічної діяльності. Види зовнішньоекономічних операцій. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Тема 2. Порядок укладання зовнішньоекономічного (договору) контракту

Підготовка до укладання зовнішньоекономічного контракту. Структура зовнішньоекономічного договору (контракту). Види зовнішньоекономічних контрактів. Особливості умов зовнішньоекономічного договору (контракту). Відображення в обліку зобов'язань за зовнішньоекономічними контрактами.

Тема 3. Облік валютних операцій

Поняття валютних цінностей та операцій з ними. Курсові різниці: поняття, порядок визначення та відображення в обліку. Рахунки в банках в іноземній валюті: види, порядок відкриття. Облік операцій з купівлі-продажу іноземної валюти.

Тема 4. Облік розрахункових операцій

Загальні поняття про міжнародні розрахунки. Форми міжнародних розрахунків та їх облік. Кредитні операції та їх відображення в обліку.

Тема 5. Загальні засади експортно-імпоротної діяльності

Порядок формування вартості контракту. Митне оформлення зовнішньоекономічних операцій.

Тема 6. Облік імпорتنих операцій

Загальні засади здійснення імпорتنих операцій. Облік ПДВ. Облік податку на прибуток підприємств. Облік акцизного податку. Бухгалтерський облік імпорتنих операцій.

Тема 7. Облік експортних операцій

Загальні засади здійснення експортних операцій. Облік податку на прибуток підприємств. Облік ПДВ та акцизного податку. Бухгалтерський облік експортних операцій.

Тема 8. Облік лізингових операцій

Загальні поняття, об'єкти і суб'єкти лізингу. Порядок проведення розрахунків по лізинговим операціям. Оформлення лізингових операцій. Бухгалтерський і податковий облік лізингових операцій.

Тема 9. Облік операцій з давальницькою сировиною

Поняття давальницької сировини та сутність операцій з нею. Порядок обліку операцій з давальницькою сировиною.

Тема 10. Звітність суб'єктів ЗЕД

Особливості формування фінансової звітності підприємствами-суб'єктами ЗЕД. Статистична звітність. Декларування валютних цінностей.

Політика курсу – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу.

Система оцінювання – оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: модуль 1 – 50 % семестрової оцінки; модуль 2 – 50% семестрової оцінки (залік).

Інформаційні ресурси

Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>

Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>

Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>

Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>

Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>

Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>